

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott**Tid:** Torsdagen den 8 december 2022 kl. 09:00-11.40**Plats:** Esplanaden**Beslutande:** Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), 1:e vice ordförande
Ari Leinonen (S)
Mehrana Bassami (S)
Alireza Mosahafi (M)
Linda Lotare (V)
Maria Lindvall (L)**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Solveig Granberg**Sekreterare:** ..... §§ 35-42
Olov Häggström**Ordförande:** .....
Charlotta Westerlund**Justerare:** .....
Solveig Granberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2022-12-08

Anslaget har satts upp: 2022-12-16

Anslaget tas ner: 2023-01-09

Förvaringsplats: nämndkansliet

Underskrift: .....
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Tichaona Dumba Maphosa (S)

Joline Göttfert (M)

Josefin Gustafsson (M)

Tobias Holmbom (V)

Mariam Salem (MP)

Veronica Kerr (KD)

Tjänstemän

Annika Dalén, övergripande planering

Linda Gustafsson, övergripande planering

Ulrika Granskog, övergripande planering

Beslutsärenden

§ 35

Diariennr: KS-2022/01029

JUSK - Val av justerare för mandatperioden 2022-2026

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att vice ordförande Solveig Granberg (C) tillsammans med ordföranden utses till justerare av personalnämndens protokoll under mandatperioden 2022-2026.

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Olov Häggström

Beslutet ska skickas till

§ 36

Diarienum: KS-2022/00718

JUSK yttrande SOU 2022:38 Alla tiders föräldraskap - ett stärkt skydd för barns familjeliv

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att yttra sig i enlighet med tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Syftet med utredningsuppdraget har varit att – med utgångspunkt i barnets bästa – åstadkomma en mer sammanhållen, könsneutral och jämlik reglering om föräldraskap samt regler om föräldraansvar som är anpassade till olika familjekonstellationer. I uppdraget har ingått att ta ställning till bland annat:

- hur föräldraskapets regler om föräldraskap kan utformas för att bli mer överskådliga, enhetliga, heltäckande, könsneutrala och inkluderande samt enklare att tillämpa,
- om utrymmet att häva ett föräldraskap ska begränsas,
- om personer som inte längre är gifta eller sambor ska kunna adoptera gemensamt eller adoptera varandras barn, och
- om förutsättningarna för ett barn att upprätthålla sin relation med en social förälder efter en separation eller en förälders dödsfall behöver förbättras, och om det i övrigt behöver vidtas åtgärder för att underlätta för familjer där fler än två vuxna tar föräldraansvar.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig på förslaget och ställer sig sammantaget positiv till de förändringar som föreslås och innehåller i sin helhet.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet instämmer i de synpunkter som IFN lämnat på betänkandet. Utskottet vill särskilt framhålla de förslag som på olika sätt rör möjligheten för sociala föräldrar att ta ett utökat formellt

föräldraansvar (regler kring adoption, rätt till umgänge och föräldrafullmakter).

Det fjärde nationella jämställdhetspolitiska delmålet är en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Jämställdhetsmyndigheten lyfter att detta har varit ett eftersatt område när det gäller politiska åtgärder och att det behövs ett fortsatt arbete och målinriktade åtgärder för att främja en jämn fördelning, bland annat vad gäller omsorgen av barn.

I betänkandet refereras statistik kring bland annat separation i olikkönade par där det är vanligare att barnet bor med sin mamma och en bonuspappa än med sin pappa och en bonusmamma. Det är därför rimligt att anta att det är något fler män än kvinnor som intar en sådan roll i förhållande till barnet att de är att anse som en särskild umgängespersion. Att barnets rätt till en sådan person stärks kan bidra till att den personen intar en mer självklar föräldraroll och tar på sig ett större ansvar i frågor som rör barnet. Den föreslagna föräldrafullmakten till exempel möjliggör en mer jämlik fördelning av föräldraansvaret och det obetalda hem- och omsorgsarbete som följer med ett sådant ansvar. Detta kan i sin tur främja ett mer jämställt ansvarstagande mellan kvinnor och män, inte minst inom den ombildade familjen.

Jämställdhetsutskottet vill också understryka det IFN anför i sitt yttrande att om vårdnadshavare och umgängespersioner är överens om vad som är bäst för barnet kan förslaget kring föräldrafullmakt vara positivt och innebära en ökad trygghet för barnet. Men fler beslutsfattare kring barnet kan också öppna för större risker för att olika uppfattningar kan leda till stridigheter, t.ex. umgängestvister. Det är därför viktigt att utgångspunkten alltid handlar om barnets bästa och barnets rätt till umgänge och inte eventuella sociala föräldrars rätt till umgänge med barnet.

Beslutsunderlag

Missiv Ju2022/02331

Betänkande – Alla tiders föräldraskap del 1

Betänkande – Alla tiders föräldraskap del 2

Individ- och familjenämndens yttrande

Individ- och familjenämndens protokollsutdrag från beslut

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2022-12-08

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Beslutet ska skickas till

KS diarium

§ 37

Diarienum: KS-2022/00951

JUSK yttrande: Ett jämställt Västerbotten

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att anta yttrande för strategin Ett jämställt Västerbotten enligt tjänsteskrivelsens förslag med tillägg av två ytterligare stycken i slutet på yttrandet

Ärendebeskrivning

Strategin ett Jämställt Västerbotten syftar till att stärka länets arbete för ökad jämställdhet. Strategin tar sin utgångspunkt i länets behov som kopplas samman med den nationella jämställdhetspolitiken med målsättning att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Den föreslagna strategin Ett Jämställt Västerbotten sträcker sig över perioden 2023–2030. Under strategiperioden kommer Länsstyrelsen att genomföra en uppföljning med möjlighet till revidering år 2026.

Strategin lyfter fram tre regionala jämställdhetsmål för Västerbotten. Målen är hämtade ur de nationella jämställdhetspolitiska målsättningarna och har prioriterats utifrån regionala behov:

- Omfördela makten!
- Förebygg och bekämpa mäns och pojkars våld!
- Förändra könsstereotypa föreställningar!

Kommunstyrelsen har överlämnat denna remiss till Jämställdhetsutskottet för eget yttrande.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ställer sig sammantaget positiv till den föreslagna strategin i sin helhet, och ser att Umeå kommun skulle kunna ansluta sig.

Vad gäller formuleringar av delmålen önskar jämställdhetsutskottet att formuleringen av samtliga delmål harmonieras med hur de nationella jämställdhetspolitiska delmålen är formulerade. Dessa är samtliga formulerade kring att kvinnor och män ska ha samma *rätt och möjlighet, möjligheter och villkor*, alternativt *förutsättningar*, för att få tillgång till och utöva de rättigheter som beskrivs i delmålen.

I utkastet till strategin finns tre delmål som enbart innehåller att kvinnor och män ska ha samma *rätt*. Även om intentionen i formuleringen har en bred ansats, finns en möjlighet att detta förstås i en mer formell juridisk mening. För att kunna utöva en formell rättighet krävs också jämställda förutsättningar, möjligheter och villkor. Jämställdhetsutskottet önskar därför att dessa formuleringar inkluderas i skrivningarna kring delmålen, med utgångspunkt i de nationella skrivningarna.

Vad gäller det avsnitt som handlar om anslutning till strategin bör det förtydligas hur verksamheter och organisationer kan förhålla sig till redan antagna egna målsättningar och dokument. Förslagsvis i relation till den punkt som anger att anslutande verksamhet ska utarbeta verksamhetsspecifika mål med utgångspunkt i en eller flera av strategins målsättningar. Här skulle ett tillägg kunna vara att alternativet till att utarbeta nya mål inför anslutning är att förtydliga hur redan antagna mål bidrar till strategins målsättningar.

Då den högsta beslutande organet i en kommun är fullmäktige, anser jämställdhetsutskottet att även "kommunfullmäktige" ska läggas till de församlingar som ska följas upp i det första av nyckeltalen som hör till målet "Omfördela makten".

Jämställdhetsutskottet ser positivt på att strategin lyfter ett intersektionellt perspektiv och ser gärna att detta också utvecklas ytterligare i nyckeltalen, exempelvis genom att inkludera statistik för utrikes födda.

Beslutsunderlag

Remissiv Ett jämställt Västerbotten

Utkast strategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Alireza Mosahafi (M), Charlotta Vesterlund (S) och Linda Lotare (V) yrkar på bifall till tjänsteskrivelsen.

Alireza Mosahafi (M) yrkar på följande tillägg till tjänsteskrivelsen:

- Då den högsta beslutande organet i en kommun är fullmäktige, anser jämställdhetsutskottet att även "kommunfullmäktige" ska läggas till de församlingar som ska följas upp i det första av nyckeltalen som hör till målet "Omfördela makten".

Charlotta Vesterlund (S) och Linda Lotare (V) yrkar på bifall till tjänsteskrivelsen med tillägget:

- Jämställdhetsutskottet ser positivt på att strategin lyfter ett intersektionellt perspektiv och ser gärna att detta också utvecklas ytterligare i nyckeltalen, exempelvis genom att inkludera statistik för utrikes födda.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag av tjänsteskrivelsen. Ordföranden finner att utskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Bifall mot avslag till Mosahafis tilläggsyrkande. Ordförande finner att utskottet beslutar att bifalla tillägget.

Bifall mot avslag till Vesterlund och Lotares tilläggsyrkande. Ordförande finner att utskottet beslutar att bifalla tillägget.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se

jamstalldhet.vasterbotten@lansstyrelsen.se (Ange Ett jämställt Västerbotten som namn i ämnesraden på e-postmeddelandet)

§ 38

Diarienum: KS-2022/01030

JUSK medfinansiering Salam familj förskola**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att medfinansiera pilotsatsningen Salam familj förskola med 20 000:-****Ärendebeskrivning**

Projektet Salam familj har under två års tid bedrivit egenframtagna föräldrakurser för att stärka utrikes födda föräldrar i sitt föräldraskap. Kurserna finns i två varianter: en med fokus yngre barn och en med fokus tonår. Projektet har också erbjudit undervisning i svenska för föräldralediga ute i bostadsområden, med stöd i hälsofrågor och möjliga vägar framåt för föräldern efter föräldraledigheten.

Projektet har finansierats av Europeiska kommissionens Asyl-migrations – och integrationsfond. Projektet avslutas 2022 med pågående förberedelsearbete kring hur arbetet kan övergå i ordinarie verksamhet.

Som en första fortsättning på projektet och som ett resultat från medborgardialogen om segregation föreslås en testomgång av föräldrautbildning med fokus på nyanlända föräldrar mellan Salam familj och förskolor på Ersboda.

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Josefin.denman@umea.se

§ 39

Diarienum: KS-2022/00520

JUSK yttrande Motion 8/2022: Utveckla tillgången till barnomsorg på obekväm arbetstid

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad

Reservation: Linda Lotare (V) och Alireza Mosahafi (M) till förmån för egna yrkanden

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet yrkar i motion 8/2022:

- Att Umeå kommunfullmäktige ger tekniska nämnden samt för- och grundskolenämnden i uppdrag att kartlägga behovet av och förutsättningar för en utvecklad barnomsorg på obekväm arbetstid.

För- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden har yttrat sig på motionen och föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Motionären hänvisar till nationella rapporter som visar att föräldrar i olika utsträckning inte har möjlighet att arbeta heltid eller tvingas avstå från arbete för att kunna ta hand om sina barn, och att detta främst drabbar kvinnor, arbetare och personer med utländsk bakgrund. I motionen lyfts vikten av att tillgång till och behov av omsorg på kvällar och nätter ingår i kommunens systematiska kvalitetsarbete, och anpassas utifrån ett jämställdhets- och integrationsperspektiv för att säkerställa att det erbjuds till de grupper som är i störst behov. Vänsterpartiet föreslår att Umeå kommun bör genomföra en kartläggning för att se hur många familjer som i dagsläget berörs.

FGN beskriver i sitt yttrande att de genomfört en sådan utredning som visar på att det inte finns något som tyder på att verksamhetens placering är ett problem och att de flesta som ställer frågor om omsorg på obekvämtid sedan också inkommer med en ansökan. Därmed menar nämnden att det i dagsläget inte föreligger något behov av att utöka möjligheten till barnomsorg på obekvämtid utöver det som redan erbjuds idag. TN ser utifrån detta inte någon anledning att utreda frågan om lokaler vidare.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet instämmer i motionens utgångspunkt att tillgängliggörandet av barnomsorg på obekvämtid är ett viktigt steg för att motverka ett systematiskt exkluderande av kvinnor och personer med utländsk härkomst från arbetsmarknaden, och i förlängningen från rättigheten till ett oberoende liv och karriär. Detta lyfts även i Skolinspektionens rapport "Omsorg på obekvämtid Om föräldrars möjlighet till omsorg när förskolan är stängd" från 2016 där Skolinspektionen framför att *"det finns en risk att kommunernas erbjudande av omsorg på obekvämtid inte är anpassat utifrån de föräldragrupper i samhället som har störst behov. Två av dessa grupper är ensamstående kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Detta är föräldrar som i högre grad arbetar på obekvämtid och där kommunernas verksamheter bland annat innebär möjligheter till ekonomiskt oberoende, utvecklingsmöjligheter i arbetet och delat ansvar för hem och barn. Detta innebär att de positiva effekter som verksamheterna kan ha på områden som jämställdhet och integration kan gå förlorade."*

Med utgångspunkt i utredningen rekommenderas kommuner bland annat att genomföra kartläggningar för att undersöka vilket behov som finns hos föräldrar, inklusive vilka föräldrar i kommunen som inte har möjlighet att använda kommunens verksamhet på grund av bristande tillgänglighet, samt anpassa sitt erbjudande utifrån ett jämställdhets- och integrationsperspektiv för att erbjudandet inte ska förbise de grupper som är i störst behov av omsorg på obekvämtid.

Tillgång till barnomsorg är en grundläggande förutsättning för att delta i arbetsmarknaden och uppnå ekonomisk självständighet vilket är ett jämställdhetspolitiskt delmål. Utskottet vill också lyfta det bredare

perspektivet om kommunens behov av att klara kompetensförsörjningen vilket är ett övergripande inriktningsmål. I kommunens kompetensförsörjningsplan 2022–2025 anges att efterfrågan på vård- och omsorgstjänster beräknas öka, och brist på personal finns inom just vård, skola och omsorg. Dessa är verksamheter som ofta är kvinnodominerade och ofta utförs även utanför kontorstid. För att klara kompetensförsörjningen inom dessa verksamheter är det nödvändigt att det finns praktiska förutsättningar även för arbetstagare med barn att kunna ta dessa typer av anställningar.

Jämställdhetsutskottet ser därför positivt på att utbildningsförvaltningen genomför denna typ av kartläggning och vill särskilt understryka vikten av att detta genomförs kontinuerligt och utifrån en förståelse för olika gruppers förutsättningar och behov, samt vikten av att hitta innovativa och förvaltningsövergripande lösningar för att möta problematiken såväl utifrån ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv som utifrån kompetensförsörjningsperspektivet.

Beslutsunderlag

Motion 8/2022

För- och grundskolenämndens yttrande

Tekniska nämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkande:

Charlotta Vesterlund (S) att motionen anses besvarad, enligt tjänsteskrivelsens förslag

Linda Lotare (V) bifall till motionen

Alireza Mosahafi (M) avslag till motionen

Propositionsordning som godkänns

Ordförande ställer tjänsteskrivelsens förslag mot Linda Lotares yrkande mot Alireza Mosahafis yrkande

Jämställdhetsutskottet beslutar att anse motionen besvarad, enligt tjänsteskrivelsens förslag

Reservation: Linda Lotare (V) och Alireza Mosahafi (M) till förmån för egna yrkanden

Beslutet ska skickas till
Motionären

§ 40

Diarienum: KS-2022/01025

JUSK deltagande i Forum Jämställdhet 2023

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att ordförande samt vice ordförande deltar på det årliga nationella Forum Jämställdhet. Forumet genomförs 2023 i Malmö den 7–8 februari.

Ärendebeskrivning

Forum Jämställdhet är Sveriges största jämställdhetskonferens. Målgrupp är förtroendevalda, chefer och experter i offentliga, privata och fackliga organisationer. Konferensen består av fördjupande seminarier och interaktiva verkstäder med utgångspunkt i jämställdhetsintegrering. Det är ett forum för både kompetenshöjning och nätverksbyggande inom jämställdhetsfrågor.

2023 genomförs konferensen den 7–8 februari med Malmö stad som lokal värd. Deltagarkostnaden är 4600 kronor per person.

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

§ 41

Diarienum: KS-2022/01026

Introduktionsutbildning jämställdhet JUSK

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att genomföra en kunskapshöjande insats under första kvartalet 2023 för utskottet med fokus på jämställdhet som politikområde

att bjuda in övriga nämnders presidier att delta i utbildningen

Ärendebeskrivning

Syftet med utbildningsinsatsen är att kunskapshöja utskottets ledamöter och ersättare samt övriga nämnders presidier kring jämställdhet som politikområde och jämställdhetsperspektiv på olika politikområden.

Forskarna och föreläsarna Malin Rönnblom samt Jesper Fundberg kommer att bjudas in för att hålla i utbildningsinsatsen.

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Informationsärenden

§ 42

Diariennr: KS-2022/00225

Informationsärenden december

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

- En vecka fri från våld / orange the world
  - Ulrika Granskog redogör för ärendet. I samband med den internationella dagen mot våld mot kvinnor, 25 november, uppmärksammar Umeå kommun våld mot kvinnor och flickor. Aktiviteter arrangeras runt om i hela länet under "En vecka fri från våld". Aktiviteterna ska sprida kunskap och bjuda in till engagemang i frågan. Orange the world är ett FN-initiativ för att uppmärksamma mäns våld mot kvinnor.
- JUSK reglemente – intro styrande dokument etc, vilken typ av ärenden, JUSK:s uppdrag.
  - Annika Dalén föredrar ärendet.

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till